

■ Mitoloji kahramanı Zeus'un oğlu Herakles'in heykelinin altı bizde, üstü Amerika'da bulunuyor

Herakles'in 'üstünü' istiyoruz

Nur Köküöz

Ünlü aktör Salih Güney gönüllü olarak geliştirdiği "Kültür Varlıkları Yerinde Güzeldir" adlı kampanyasıyla Baş Tanrı Zeus'un oğlu Herakles'in alt kısmı Antalya Müzesinde bulunan heykelinin ABD'ye kaçırılan üst kısmının Türkiye'ye iade edilmesini için bir çağrı başlattı.

1981 yılında Arkeolog Prof. Jale İnan başkanlığında Perge'de yapılan kazılarda MÖ 330 yılında aslı heykeltıraş Lysippos tarafından yapılan Baş Tanrı Zeus'un oğlu Herakles (Hercules)'in heykelinin bir kopyası bulundu. Buluntu sadece heykelin alt kısmıydı. "Yorgun Herakles" heykeli Antalya Müzesine gönderildi ve o tarihten itibaren sergileniyor. Bu arada, arkeolojik buluntularla yakından ilgilenen gazeteci Özgen Acar 1991 yılında New York'da Metropolitan Müzesi'nde bir Herakles büstü görür ve dikkatini çeker. O sıralarda ABD'de yaşayan Salih Güney'e de bu haber ulaşmıştır. O da New York'a gider ve heykelin üst kısmını yakından inceler, fotoğraflarını çeker. Güney Türkiye'ye gelir ve elindeki fotoğraflardan Antalya Müzesindeki alt kısmın ABD'deki üst kısmıyla bir bütün olduğunu hemen anlar. Arkeolojiye yakınlık duyan ve hobisi olan Güney, kültür varlıklarını korumak ve çalınmasını önlemek üzere uluslararası bir savaş açmaya karar verir. Bu savaş Herakles Heykelinin Türkiye'den kaçırılışıyla ilgili bir film yaparak başlatacağıdır.

Çalınan güneş

Sinema sanatıyla yıllarca haşır neşir olmuş bir sanatçı olarak Güney, hemen o gece sinopsis çalışmalarına başlar. Senaryonun yazılması için 9 Eylül Üniversitesi Sinema Bölümü'ne de ona yardımcı olur. Türkçe adı

Kültür Varlıkları Yerinde Güzeldir...

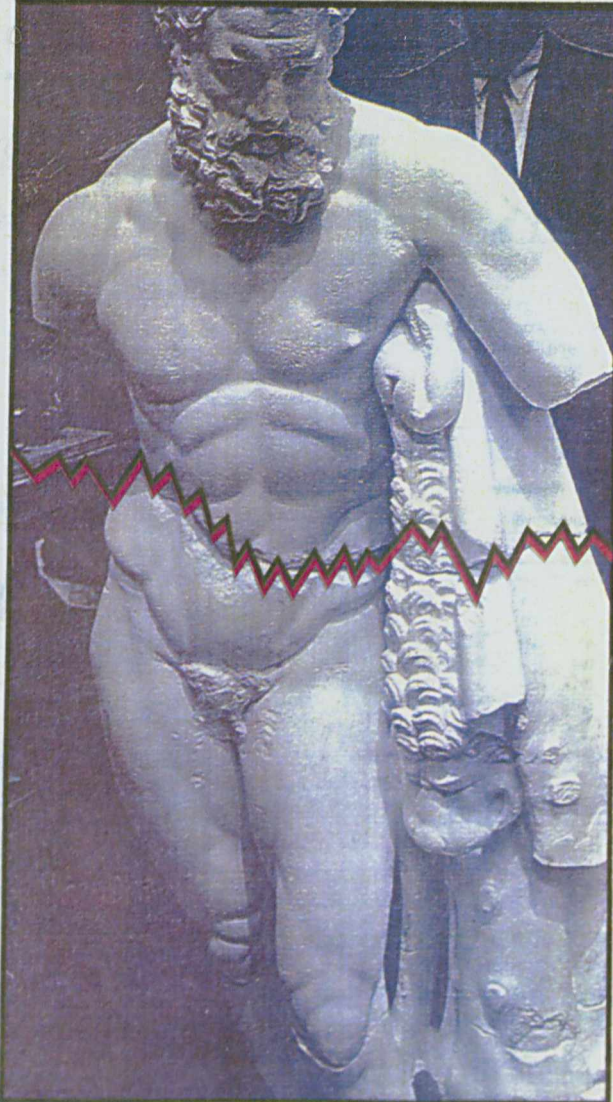
"Çalınan Güneş" olan filmi Türkiye dışında pazarlanması düşünülüyor. Film hazırlıkları tamamlanmasına rağmen, finansman güclüğü ve sponsor bulunamaması nedeniyle konu şimdilik beklemede. Güney Herakles'in üstünün Türkiye'ye iade edilmesi için var gücüyle çalışıyor. Kültür Bakanlığının girişimleriyle, heykelin alt kısmı döktürülerek ABD'deki üst kısmıyla -fotoğraflarda görüldüğü gibi- eşleştirilmiş ve kamuoyuna gösterilmiş. Artık Türkiye'ye iadesi için geriye sayma başlatılmış. Heykel Leon Levy Foundation'dan Shelby White adlı bir Amerikalı hanım tarafından 1984 yılında İsviçre'de bir antikacıdan 100.000 ABD dolarına satın alınmış, 1991'de New York'da görülen heykel bir müddet ortadan kaldırılmış ve şimdi sahibi tarafından hediye edilen Boston Art Museum'da tekrar ortaya çıkmış. Müze yetkilileri aslında heykel özel bir şahsa ait olduğu için Türkiye'ye iade edilemeyeceğini savunuyorlar.

Kazılardaki kaçakçılar

Kazıları yapan Prof. Jale İnan, üst kısmın ne zaman ve nerede çalındığı konusunda sadece tahminde bulunabiliyor. "Biz kazıları yaparken, yanımızda işçi olarak çalışan bazı kişilerin ashında tarihi eser kaçakçılarının adamları olduğunu daha sonra öğrendik.

Belki de kazıları yaparken, bekçilerle anlaşılan bu adamlar geceleri kazı yerine gelip parça parça oradan çalmış olabilir" diyor.

Salih Güney, tek amacının heykelin üst kısmını Türkiye'de gerçek yerinde görmek olduğunu ve bunu başarmak için çalmadık kapı bırakmayacağını söylüyor. Salih Güney'in bu kutlanası davranışı umarız kültür varlıklarını koruma çerçevesinde sanat severleri harekete geçirir ve Türkiye için çok önemli olan yapmak istediği bu anlamlı filmine maddi kaynak bulma yolu açar.

MÖ. 330 yılında heykeltıraş Lysippos tarafından yapılan Herakles heykeli.

«Tarihsel değerlerimize sahip çıkmak, yeni parlamentonun en önemli görevlerinden biri olmalı»

Salih Güney

1995'in son günlerinde, yeni yılda yeni umutlar için kalkıyor kadehler "Çiçek Bar"da. Yapılanların muhasebesi, yapılacakların dileği ile...

SALIH GÜNEY
(AKTÖR)

- Bir ayajın hâlâ Amerika'da mı?

"Amerika'da Anatolia adlı bir firmam var. Vitaminler, minerallerle zayıflama ya da kilo alma üzerine çalışan bir enstitü. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde de mümessilliklerimiz var. Ayrıca Miami ve New York'ta ortak olduğum iki lokanta var. Bu nedenle vergi mükellefi olarak yılın belli dönemleri Amerika'dayım."

- Tarihi değerlerle ilgilenme esini nereden?

"1991'de Metropolitan Müzesi'nde Herakles'in büstünü ben de gördüm. O günlerde kendi filmimi arıyordum. Arkolojiye az da olsa ilham olduğu için, çalışmış ve kaçırılış öyküsünü konu seçtim. Türkiye'ye döndüğümde filmimi düşünürken, birden kendimi Herakles'in peşine düşmüş buldum. Kampanyayı oluştururdum. Ulusal bir mesaj haline geldi."

- Peki Herakles geri gelecek mi?

"Bugüne kadar yapmak istediklerimizde başarılı olduk. Türkiye'deki bu duyarlılık Metropolitan Müzesi'nin başında bulunan Shelby White'i rahatsız etti. Eğer kendisi bunu sanat için yapıyor sa bizim kampanyamızı desteklemesi gerekir. Yok desteklemiyorsa, o zaman yağmayı, hırsızlığı destekliyor demektir. Bu da onun sanat dünyasındaki yerini ortaya koyar. Bizim kampanyalarımız

sonunda hükümet de olaya daha ciddi yaklaşırsa geri geleceğine inanıyorum."

- Tarihsel değerlerimize neden sahip çıkamıyoruz?

"Yalnızca Herakles konusunda değil, tüm tarihsel değerlere sahip çıkabilmemiz için cezai önlemleri artırıcı yasal düzenlemelerin gün geçirmeden yapılması gerekiyor. Yeni parlamentonun en önemli görevlerinden biri olmalı bu."

- Yapacağın filmden yola çıkarak, sinema nasıl bakıyorsun?

"Türk sineması şu anda büyük bir arayış içinde. Mesela son izlediğim 'Sokaktaki Adam' son derece başarılıydı. İlerde Türk sineması klasikleri arasına girebilecek kadar. Bu tür çalışmalar tek tek de olsa seyircisini yeniden kazanır. Sinema yalnızca kendi halkımıza yapıyordu. Günümüzde ise gelişen toplum yapısı gereği daha evrensel boyutların izlenmesi gerekiyor. Ben yakaladığım bu konuyla çığır açabileceğimi düşünüyorum. Tümüyle yurtdışında vizyon bulabileceğime eminim."

Herakles ve çatlak sesler

HISSE

Heykelin Türkiye'ye iadesi için kampanya devam ediyor

Güney, Herakles'ten vazgeçmiyor

Salih Güney'in Türkiye'den kaçınan Herakles heykeli'nin iadesi için başlattığı kampanyanın Ankara ayağı tamamlandı. Kampanya kapsamında bugüne kadar yaklaşık 25 bin imza topladı.

Ünlü sinema sanatçısı Salih Güney'in Türkiye'den 14 yıl önce kaçınan Herakles Heykeli'nin üst kısmının iadesi için İzmir Fuarı'nda başlattığı kampanyanın Ankara ayağı tamamlandı. İzmir, Antalya ve Ankara'da sürdürülen kampanya kapsamında bugüne kadar yaklaşık 25 bin imza topladıklarını bildirdi. Eserin Türkiye'ye iadesi için kampanya başlatan Salih Güney ise İzmir, Antalya ve Ankara'da bugüne kadar yaklaşık 25 bin imza topladıklarını bildirdi. İmza kampanyasının Kültür Bakanı Fikri Sağlar'ın katılmasıyla 10 Aralık'ta da İstanbul'da açılacağını belirten Güney, yıl sonuna kadar toplanacak yaklaşık 50 bin imzayı ABD Kültür Elçisine vereceğini kaydetti.

Salih Güney, amaçlarını, eser geri alınmasa bile tarihi ve kültürel varlıkların Türkiye'den kaçınılmasını engellemek için bir kamuoyu yaratmak ve insanları konuya daha hassaslaştırmaya çalıştıklarını ifade etti. 1981 yılında Prof. Dr. Jale İnan'ın yaptığı Perge kazısı sırasında çıkarılan eserin Türkiye'ye ait olduğunu ispatlanabildiğini hatırlatan Güney, ancak yasalara göre, eserin Shelby White'in mülkiyetinde bulunduğu için geri alınmadığını anlattı. Güney, bu imzalarla eseri elinde bulunduran Shelby White'in da elini çekmeyi amaçladıklarını ifade etti. Salih Güney, bütün dünyanın dikkatini Türkiye'den kaçınan tarihi ve kültürel eserlere çekmek amacıyla yurtdışına yönelik bir film çekeceğini de bildirdi. Roma İmparatoru'nun, Helen sanatına karşı bir prestij eseri olarak yaptırdığı Herakles Heykeli'nin alt kısmı Antalya Müzesi'nde, üst kısmı ise Boston Müzesi'nde bulunuyor.

"gurbette" daha ne kadar kalacaktır,

bilinmez ama, en azından bu çabayı gösterenlere de sahip çıkabilmeliyiz.

Tarih hazinelerimizi ülkemize getirilmesi için çaba gösterenlerden biri de aktör Salih Güney.

Boston müzesinde bulunan Herakles (Herkül) heykelinin üst kısmının gerçek yeri olan Türkiye'ye teslim edilmesi için yaklaşık bir yıldır çalışmalar yapan, üst düzey yetkililer ile kamuoyunun desteğini kazanan Türk sinemasının ünlü aktörü, son günlerde bazı kişilerin "engelleme kampanyalarıyla" karşı karşıya kaldı.

Antalya'dan başlayarak, Ankara-İzmir-İstanbul arasında adeta mekik dokuyan ve Herakles'in yurda getirilmesi için yoğun çaba harcayan, yerli ve yabancı 30 bin kişinin imzasını toplayan Güney'e karşı başlatılan bu kampanyayı anlamak mümkün değil.

Olayı şöyle bir irdelleyelim..

Salih Güney ne yapıyor? Salih Güney, bir tarih eserini gerçek yeri olan Türkiye'ye getirmek için çaba harcıyor, ülkesine ait bir tarihi geri istiyor.

Kim bu Salih Güney?

Bir Türk vatandaşı..

Bir sanatçı..

Yurt dışına kaçınılmış tarihi eserleri geri alabilmek için çaba göstermesi gerekenlerin, buna duyarsız kalmasına katlanamayan ve bir vatandaş olarak kendi çapında imza kampanyası başlatarak yetkililerin ve kamuoyunun dikkatini çekmeye çalışan bir çeşit nefer.

Yaklaşık 1 yıldır gösterdiği kişisel çabalarıyla da olayı istediği noktaya getirmek üzere..

Bakanlar, üst düzey yetkililer, yerli ve yabancı bilim adamları, sanatçılar ve arkeologlar dahil 30 bin imza toplayabilen Salih Güney, bu hafta içinde de Boston'a gidiyor.

Güney, Türk vatandaşlarıyla Boston müzesinin önüne giderek ve topladığı 30 bin imzalı dilekçeyi oraya bırakarak, Herakles heykelinin üst kısmının gerçek yerine iadesi için mücadelesini sürdürürecektir.

Amerika'da da bu konuyla ilgili olarak bir kamuoyu oluşması ve gerekli yerlerin dikkatini çekmek için çalışacak..

İş bu noktaya gelmişken, Salih Güney'in bu çalışmalarını engellemek için bazı kişiler bir "karalama kampanyası" başlattı.

Salih Güney'in tüm bu çalışmalarını dokümanter bir film çekerek maddi çıkar sağlamak amacıyla yaptığı iddiasını öne sürerler, buna medyanın bazı isimlerini de alet ettiler.

Devletin üst yetkilileri ve değerli bilim adamları dahil yüzlerce, binlerce insandan destek görmüş bir çalışma hakkında bu tür kampanyalar başlıyorsa ve tutarlı bir nedenleri de yoksa,

Ali TONGÜLÜS

Tel : 243 12 00

Fax : 243 12 01

ben bu karalamaların altında yalnızca artıniyet değil, başka şeyler de aranır.

Güney'in ve ona destek verenlerin yanında özellikle Antalyalının sahip çıkması gereken bu tarih hazinesinin üst kısmının Türkiye'ye getirilmesine, Antalya Müzesi arkeologlarından

üçünün karşı çıktığı ve kampanya başlattıkları basına da yansdı.

Bunu üzerine Antalya Kültür Müdürünün bu üç arkeolog hakkında soruşturma başlatacağını haber aldık.

Takdirle karşılansın, daha çok destek verilmesi gereken çabaya saygı duyulması gerekir.

Arkasında bir mefaat olsa bile (Ki Salih Güney asla böyle bir olayın olacağını kesinlikle bilmiyor), önemli olan o heykelin ülkemize gelmesidir.

Bunun aksini iddia edenlerin, iddialarını ortaya koyabilecek herhangi bir şeyleri yoksa, sırf karalamaya yönelik çabaları bir "yönlendirme"nin sonucu olabilir ki, haklarında açılacak olan soruşturma bunu ergeç aydınlatacaktır.

Ben Salih Güney'in bu çabasını takdirle karşılıyorum..

Keşke, görevi bu olan Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürü dahil birçok yetkili Salih Güney'in yüzde biri kadar bile olsa, gerekli duyarlılığı ve çabayı gösterebilseler.

Bunu yapmayan, yapmak istemeyenler hiç olmazsa "gölge etmesinler" yeter, Yolu açık olsun Güney. Sakın vazgeçme..

Yorgun Herkül

ÜSTÜNÜ BEKLİYOR

1980 yılında Perge kazılarında üstü parçalanarak çalınan "Yorgun Herkül" heykeli, Müze Müdürlüğünden alınan bilgilere göre, Aksu Macun Köyü'nde Süleyman Çoban isimli bir şahıs tarfında bulunduğu Herkül'ün üstünü, kaçakçılara 110 bin liraya sattı. İsa'dan sonra 2-3. yüzyıllarda yapılan heykel şu anda ABD'de Boston müzesinde sergileniyor. Son yıllarda zaman zaman kamuoyu gündeminde yer alan heykel ile ilgili çalışmalar yapıldığı belirtiliyor. Bir süre önce konunun bir an önce çözümlenmesi için ünlü sanatçı Salih Güney imza kampanyası başlatmıştı. Bu arada Antalya'ya gelen Bakan Sağlar, heykel üstünün Türkiye'ye ait olduğunu ispatlandığını söyledi. Güney'in yapılan çalışmalarda varlığıyla destek verdiğini ifade eden Bakan Sağlar, "Hukuki durumun son aşamasına geldik. Mümkün olduğu kadar kısa sürede heykelin başını ülkemize getireceğiz. Ancak şu tarihte diyemiyorum. Bugün de olabilir bir yıl sonra da" dedi. Serçin ÇILDIR

Kültür Bakanı Fikri Sağlar, ünlü sanatçı Salih Güney'e "Yorgun Herkül"ün başını ülkemize getirmek için yaptığı çalışmalardan dolayı teşekkür etti

YORGUN HERKÜL: Bakan Sağlar, Antalya'da yaptığı açıklamada Antalya müzesi'nde eksik olan parçasını bekleyen "Yorgun Herkül" heykelinin kısa sürede tamamlanması için çalıştıklarını söylemişti.

Haydi, Boston'a gösteriye!

Bir zamanlar genç kızların sevgilisi olan Türk sinemasının asi jönü Salih Güney, şimdi "Arkeoloji Terörüne Son" kampanyasının ön saflarında. Güney, 1981'de yurtdışına kaçırılan Herakles heykelinin geri alınması için çaba harcıyor. 30 bin imza toplamış. Şubat'ta, heykelin sergilendiği Boston Müzesi'nin önünde protesto gösterisi düzenlemeye hazırlanıyor.

● Böyle bir kampanya başlatmak nereden aklınıza geldi?

- Herakles'in üst kısmını, ilk kez 1991'de New York Metropolitan Müzesi'nde gördüm. Henüz Boston Müzesi'ne getirilmemişti. O günlerde Türkiye'den kaçırılan eserlerle ilgili sinopsis yazıyordum. Gündemde olduğu için, sinopsisimde Herakles'i kullanmaya karar ver-

dim. Profesör Jale İnan'dan ek bilgi almaya gittiğimde, üzüntüsü beni çok etkiledi.

● İnan'dan bayrağı devraldınız...

- Çaresiz ve üzgündü. Çok yorgundu. Biri bayrağı devralmalıydı. "Biri" ben oldum...

● Kampanya ne durumda?

- 30 bin imza topladık. Tabii bu sembolik. İmzaları ve kampanyayı Boston'a götürmeyi düşündüm. 8 şubat'ta, oradaki Türklerle birlikte pankartlar ve heykel resimleriyle yürüyüş yapacağız. İmzaları heykelin önüne bırakacağız. Bu, heykeli geri almamızı sağlamasa bile en azından koleksiyonculara, "almayalım," deditircek. Benim sloganım "Kültür varlıkları yerinde güzeldir."

● Kampanyanızda, aslında bu olayı anlatan "Gecenin Çakalları" adlı filminizin reklamını yaptığınız iddia ediliyor.

- Kampanyanın duyulması filmin sponsorlarının desteği açısından önemli. Ama kampanya artık beni aştı; medya olaya sahip çıktı. Film aynı zamanda toplumun mesajı. İngilizce, sesli ve sinemaskop çekeceğiz. İtalyan elçiliği aracılığıyla Claudia Cardinale'ye teklif götürdük. Çünkü sesimizi duyurabilmek için enternasyonal isimlere ihtiyacımız var.

Kaçakçılığın filmi

Tarihi eser kaçakçılığının mağduru ülkelerin başında yer alıyor Türkiye. Son yıllarda Kültür Bakanlığı'nın açtığı davalarla geri alınan eserlerden sonra şimdi de Salih Güney'in başlattığı bir kampanya bu konuda umut saçıyor. "Arkeoloji Terörüne Son" adlı kampanya için Boston Müzesi önünde yapılan "Herkül Protesto Mitingi"ne katılan Güney bu konuda bir de film çekecek. "Night Diggers" (Gecenin Çakalları) adlı filmde, Bodrum, Afrodisiyas, Efes, Side'den başlayıp İstanbul ve New York'a ulaşan tarihi eser kaçakçılığı ele alınacak.

Herakles için Boston seferi

Sinema sanatçısı Salih Güney, 5 aydır sürdürdüğü "Herakles" kampanyası için Amerika'ya gidiyor.

Yarısı Antalya, yarısı yıllar önce kaçırdığı Boston Müzesi'nde bulunan Herakles heykelini birleştirmeyi amaçlayan sanatçı, Amerika'daki Türk dernekleri ile çeşitli gösteriler düzenleyecek. Bu amaçla açtığı kampanya sırasında yaklaşık 30 bin imza toplayan Güney, "Bu tarihi eseri yurduma yeniden kazandıracağım" dedi.

Herakles'in üstü kaldı

Herkül heykelinin ait olduğu yere dönmesi için Türkiye'den topladığı 30 bin imza ile ABD'ye giden sanatçı Salih Güney döndü.

YILLARDIR ÇABALIYOR: Salih Güney, Herkül heykelinin üst bölümünün Türkiye'ye geri getirilmesi için yıllardır çabalyor.

● 1981 yılında Perge kazılarında kaçınıp Amerika Birleşik Devletleri'ne götürülen Herkül heykelinin üst bölümünü Türkiye'ye geri getirmek için yıllardır çabalayan Güney, Boston Müzesi önünde yapmayı düşündükleri yürüyüşün polis tarafından engellendiğini ve heykelin müzeden kaldırıldığını söyledi.

● Yıllardır bir dedektif gibi Heykel'i bulup Türkiye'ye getirmeye çalışan Güney, ABD'ye gitmeden önce 30 bin imza toplamıştı. Boston Müzesi önünde bir protesto yürüyüşü yapıp, konuyu gündeme getirmeye ve ABD kamuoyuna da duyurmaya çalışan Güney'in üzerine düşeni yaptığı ifade edildi.

● Kamuoyu Salih Güney'in bu iş için ABD'ye bile gittiğini söyleyerek, "Devlet ise adeta kılını kıpırdatmıyor. Yeni Kültür Bakanı Agah Oktay Gün'erin bu konuda hemen girişimlere başlaması gerekir" dedi. Bu arada Güney'in çabası ABD'nin en yüksek tirajlı gazetesinden "Boston Herald" ve TV-ABC kanalında yer buldu.

Salih Güney mücadelesini sürdürmeye kararlı

İmzaları yedirmem

Herkül heykelinin Boston'dan Türkiye'ye getirilmesi için mücadele eden Salih Güney, Antalya Müzesi arkeologlarından Orhan Atvur, Sabri Aydal ve Edip Özgür'ün, bu çalışmalarını engellemek için kampanya başlatmalarına sert tepki gösterdi

Boston müzesinde bulunan Herkül heykelinin üst kısmının gerçek yeri olan Türkiye'ye teslim edilmesi konusunda uzun zamandır çalışmalar yapan, bakanlık ve kamuoyunun desteğini kazanan Türk sinemasının ünlü aktörü Salih Güney, bu çalışmalarını kimseye yedirmeyeceğini belirterek önümüzdeki günlerde Boston'a gideceğini ve Boston müzesi önünde Türkler, birlikte yürüyüş yapıp, topladıkları imzaları bırakacaklarını belirtti. Güney, "Benim ve destek veren kamuoyu karşısında Antalya'nın sahip

hip çıkması gereken bu tarihi heykelin üst kısmının teslim edilmesine üç arkeolog karşı çıkıyor. Benim adımla ilgili olarak yersiz iddialarda bulunarak, (Bize gelsin de gündüz çakalları anlatalım, kendisi gitsin Yeşilçamın alt yapısı ile uğraşsın) demişlerdi. Gündüz çakalları öğrenmek üzere Antalya Müzesine gittiğimde, söz konusu yazıyı imzalayanlardan arkeolog Orhan Atvur mesai içinde müze bahçesinde fino köpeğini gezdiriyordu ve bana kendisinin muhabatı olmadığını söyledi" dedi.

Herkül'ün üstünü vermiyorlar

ALT bölümü Antalya Müzesi'nde bulunan "Yorgun Herkül"ün üst bölümünün sahipleri Amerikalı iki koleksiyoncu ile Boston Güzel Sanatlar Müzesi, heykelin Türkiye'den kaçırıldığı yolundaki iddiaları reddetti. Müze Sözcüsü Dawn Griffin, "Türk Hükümeti, 1980'de Perge'de izinsiz bir kazı sırasında heykelin çıkarıldığını ve ABD'ye kaçırıldığını öne sürüyor, ancak bunu henüz kanıtlayamadılar. Türk yetkililerle görüşmemiz sürüyor. bir uzlaşmaya varamadık" açıklamasını yaptı. Heykelin gövdesi karı-koca New Yorklu koleksiyoncu Leon Levy ve Shelby White tarafından satın alınmış, daha sonra Boston Güzel Sanatlar Müzesi de hissedar olmuştu. Heykelin üst kısmı, yılın ilk yarısında müzede, ikinci yarısında ise karı-koca koleksiyoncuya kalıyor. Kültür Bakanlığı, heykelin ABD'deki üst kısmının en kısa sürede Türkiye'ye iadesini istemişti.

■ BOSTON, (AP)

Prens Salih affetmez!

Sinemanın prensi Salih Güney'in ülkemizden kaçınan tarihi eserlerimizin geri alınması konusunda verdiği uğraş biliniyor. Güney, bir süre önce "Arkeoloji Terörüne Son" adlı kampanya için Boston Müzesi önünde yapılan "Herkül Protesto Mitingi"ne katılmıştı. "Gecenin Çakalları" adlı bir de film çekmeye hazırlanan Güney, "Tarihi eser kaçakçılığına engel olmak için elimden geleni yapacağım" diyor.

Mücadelesini sürdürüyor

Türkiye'den kaçırılan Herkül heykelinin alt kısmını getirebilmek için Amerika'ya giden Salih Güney, burada bir hüsrana karşılaştı. Boston'da büyük bir yürüyüş bile planlayan Güney, heykelin Amerika Birleşik Devletleri'ndeki müzeden kaldırılması üzerine çok ödü

Herakles'in üstü kaldı

Herkül heykelinin ait olduğu yere dönmesi için Türkiye'den topladığı 30 bin imza ile ABD'ye giden sanatçı Salih Güney döndü.

YILLARDIR ÇABALIYOR: Salih Güney, Herkül heykelinin üst bölümünün Türkiye'ye geri getirilmesi için yıllardır çabalıyor.

- 1981 yılında Perge kazılarında kaçırılıp Amerika Birleşik Devletleri'ne götürülen Herkül heykelinin üst bölümünü Türkiye'ye geri getirmek için yıllardır çabalayan Güney, Boston Müzesi önünde yapmayı düşündükleri yürüyüşün polis tarafından engellendiğini ve heykelin müzeden kaldırıldığını söyledi.
- Yıllardır bir dedektif gibi Heykeli bulup Türkiye'ye getirmeye çalışan Güney, ABD'ye gitmeden önce 30 bin imza toplamıştı. Boston Müzesi önünde bir protesto yürüyüşü yapıp, konuyu gündeme getirmeye ve ABD kamuoyuna da duyurmaya çalışan Güney'in üzerine düşeni yaptığı ifade edildi.
- Kamuoyu Salih Güney'in bu iş için ABD'ye bile gittiğini söyleyerek, "Devlet ise adeta kılıcı kıpırdatmıyor. Yeni Kültür Bakanı Ağa Oktay Güner'in bu konuda hemen girişimlere başlaması gerekir" dedi. Bu arada Güney'in çabası ABD'nin en yüksek tirajlı gazelerinden "Boston Herald" ve TV-ABC kanalında yer buldu.

Salih Güney'in çabaları boşa gitti...
Herkül'ün üstünü alamadan döndü!

M Ünlü sinema oyuncusu Salih Güney, Antalya Müzesi'nde bulunan Herkül'e ait alt kısmının üstünü ta-

M Amerika'daki Herkül'ün üst kısmının Türkiye'ye getirilmesi için toplanan 30 bin imza Türk Kültür ve

Hercules involved in Hub tug-of-war

By PAUL SULLIVAN

It was a piece of cake for Hercules to slay the many-headed serpent Hydra and the fierce lion of Nemea but it may be much more difficult now to pull himself together.

A 1,900-year-old marble statue of the Greek god is the subject of an international tug-of-war between Turkey and the Boston Museum of Fine Arts.

Seems the top half of the 5-foot-tall statue is in the custody of the museum and a pair of New York collectors, while his bottom is in Turkey.

All the king's horses and all the king's men couldn't put Humpty Dumpty together again, but the Greek government thinks it can do that with old Here and is trying to get him back home. "We have been conducting successful dialogue for his return, avoiding legal action," culture minister

BOSTON'S HERCULES

Fikri Sağlar said in Ankara. "Our efforts are in their final stage."

Sağlar claims Here's top-half was stolen from an archaeological dig and smuggled out Turkey.

Turkey wants it back quicker than you could say "Hippolyta, Queen of the Amazons."

In Boston, museum officials will say only that they are negotiating with the Turkish government. They declined to be specific.

Museum spokeswoman **Griffin** said the statue was chased by **Leon Levy** from New York from a reputable collector who contributed a half of the Boston art museum. Levy and his statue for half the year and the other half, it now is in New York at the Metropolitan Museum of Art in New York City.

Sitting atop Mount Olympus, Herakles is fuming.

Boston Herald
3-2-96

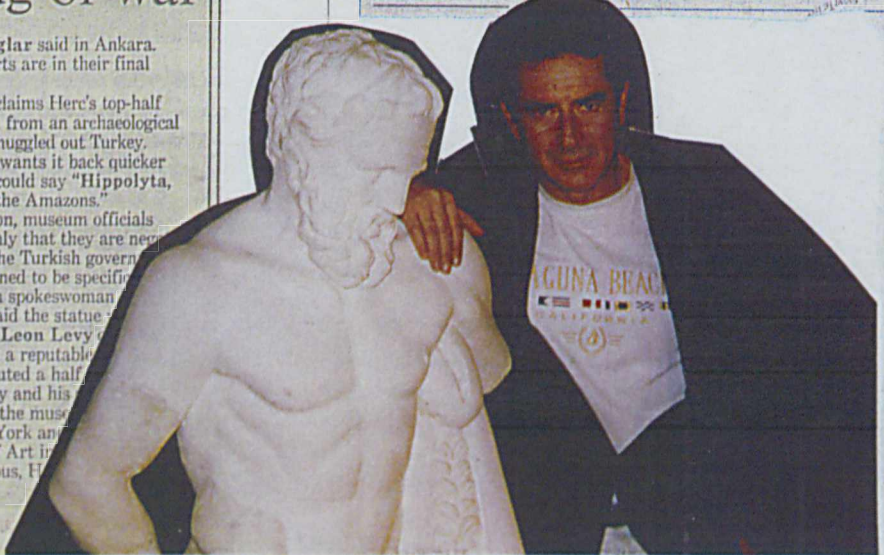

Aktör Salih Güney öncü olarak Antalya ve çevresindeki öğren yerlerinde temizlik kampanyası başlattı. Önce Antalya ve Akdeniz kolejleri öğrencileri, Perge Antik Kenti'ni temizledi...

Tarihi temizlik

ÇEVRE VE HAYVAN SEVGİSİ 2300 yıl önce kurulduğu tahmin edilen ve o dönemin kültür ve sanat mekânı olan Pergelyi temizleyen Akdeniz ve Antalya Kolejlerinden yaklaşık 50 öğrenci, tarihî eserler arasında ilginç görüntü oluşturdu. Geşler halinde kente çıkan küçük öğrenciler, her köşeyi tek tek tarandı. Antalya Koleji 3-E sınıfı öğrencisi Nihal Özdemir de, taşların arasında okunan kaplımaböğeyi yarımları için düz bir zemine kaydı (yandı). Küçük öğrenci, "Çevreyi kirlenleri ve hayvanlara zarar veren insanları kınayın" dedi.

ÇEVRE Hassasiyeti nedeniyle çöplükleri temizlik başlatılan aktör Salih Güney, kampanyanın yaz sonuna kadar süreceğini bildirdi. Akdeniz yöresindeki tüm tarihî kentlerin temizleyeceklerini vurgulayan Güney, "Kampanyayı üstlürle yaşadığımız kültürüne saygınlık kazandırmak ve çocukları bu konuda bilgilendirip, büyükelin de ders alması amacıyla düzenlendi" dedi.

AKDENİZ ve Antalya kolejleri öğrencileri, Perge Antik Kenti'ni didik didik temizledi. Her taşın altına, her köşeyi tek tek kontrol eden öğrenciler, sigara izmariti, pet şişe gibi forballar dolusu atık topladı. Perge ve diğer antik kentlerin değerinin bilinmesi gerektiğini vurgulayan öğrenciler, "2300 yıl önce kurulan kentte koku kuluğu, su pisliği, sigara izmariti atılan kınayınız. Kampanya bu yükümlere dars olmalı" diye konuştu.

KENDİNİ ADADI Ünlü sinema sanatçısı Salih Güney, Antalya ve çevresindeki tarihî yerlerin temizlenmesi için kullandı. Öğrencilerin de desteği ile yaz sezonuna boyanmış tüm tarihî mekânlarda temizleyeceklerini belirten Güney, "Kendimize saygınlık yok, bari başka kütüphale saygınlık olsun diye bu kampanyayı başlattık" dedi.

YORGUN HERKÜL: ÖZGEN ACAR...

Eski dostumuz, değerli gazeteci **Özgen Acar**, 50'yi devirip, hafiften de kilo alınca "Yorgun Herkül"e döndü. Belki de bana öyle geliyor; son günlerde aşırı miktarda "Yorgun Herkül" öyküsü okuduğum için **Acar**'ın bir zamane **Herkül**'ü olduğunu ve epey yorulduğunu düşünüyorum olabiliyim.

Özgen heredeyle gazetecilik yaşamının son dönemlerini bu işlere hasretti ve **Yorgun Herkül**'ün belden yukarısını Metropolitan Sanat Müzesi'nde ilk keşfeden kişi oldu.

Olayı 1990 yılında Cumhuriyet'te yayınladıktan sonra, Amerikalı ve Türk arkeologları, müze müdürlerini, heykellerin Türkiye'deki yanın heykellerin parçası olduğu yolunda ikna etmek için epey yoruldu.

"Sonradan bu heykel uğruna Boston'da açlık grevlerine kalkışacak olan Prof. Dr. **Jale Inan**'ı bile önceleri

New York'taki heykelin Türkiye'den gitmiş olabileceği yolunda ikna etmek pek kolay olmadı.

Özgen, Kültür Bakanları'na da heykel konusunda yandırmak için epey ter döktükten sonra son zamanlarda Yeşilçam'ın yakışıklı aktörlerinden **Salih Güney**'in yoğun ilgisi ile karşılaştı. Her ne kadar **Salih Güney**, "Yorgun Herkül" ile, Kültür Bakanlığı'ndan almayı umduğu ödeneğe bir dokümanter film çekmek için ilgileniyordu, ama en kolay ikna edilen kişi olduğu açıkça görülmüyordu.

Özgen Acar'ın, insanları ikna etmek için uğraşmaktan yorulduğu Antik Dekor Dergisi'ne yazdığı yazıdan da anlaşılıyor. "Yorgun Herkül Daha Da Yoruldu" başlıklı yazısı, sanki **Yorgun Herkül**'ün neden bizim topraklarımızdan çıktığını ve neden bu kadar "yorgun" olduğunu da ortaya koyuyor.

Yorgun Herkül heykelinin birbirinden ayrı duran iki parçasını birleştirme çabalarını "Kültür Bakanlığı'nın desteğiyle film yapmaya çalışıyor" şeklinde yorumlayınca aktör **Salih Güney**'in günahını almışız.

Yakışıklı oyuncu gazetemize kadar gelecek yemin billah etti ve amacının film yapmak değil, **Yorgun Herkül**'ü yurda getirmek olduğunu söyledi. Bizi inandırmak için şöyle bir öykü anlattı: "Çocukluğumdan beri arkeolojiye meraklıyım. Harabe do-laşmayı severim. New York'taki Metropolitan Müzesi'nde Herkül'ün üstünü görünce, bunun altının nerede olacağını düşünmedim dersem yalan söylemiş olurum..."

Sonra **Özgen Acar**'ın yazılardan heykelin altının bizde olduğunu öğreniyor ve soluğu Türkiye'de alıyor. Prof. **Jale Inan**'ı ikna ederek, heykelin bizdeki bölümünün alçadan kalıbını döküyor. New York'ta uzmanları

BİR GÜNÜN HİKÂYESİ

Yalçın
PEKŞEN

"YORGUN HERKÜL" SALİH GÜNEY'İ YORDU

yardımlarıyla iki heykelin kalıpları bir araya getiriyor. **Yorgun Herkül**'ün Türkiye'den gitmiş olabileceği yolundaki kuşku ortadan kaldıran asıl bu birleştirme oluyor. (Bakınız: fotoğraf) **Salih Güney** her ne kadar arkeoloji meraklısı ise de, aslında bir film oyuncusu olduğu için, bir yandan bu işlerle yorulurken, bir yandan da kafasında bir senaryo oluşmasını engelleyemiyor. Film adını bile koyuyor: "Night Diggers" (Gece Çakalları)...

Bu filmle iki kuş birden vurmak istiyor:

1. Taşla Herkül'ün bizden alındığını kanıtlamak,
2. Taşla Türkiye'de sadece hapishaneler olmadıkları, tarih ve sanat da olduğunu göstermek... Başka bir deyişle Midnight Express'in kötü işlenimlerini silmeye çalışmak... Bu iş için bir miktar paraya (500 bin dolar kadar) gereksinimi olduğu açık...

Fakat bu parayı ille Kültür Bakanlığı'ndan istemiyor. Ya kim-

den istiyor? Kim verebilirse ondan istiyor: Kültür Bakanlığı, Türkiye Tanıtım Fonu, Başbakanlık, İçişleri, Dışişleri, iş adamları olabilir. Mutlaka Kültür Bakanlığı olacak diye bir tavı yok. Üzülmü yerken bağını sormayı düşünmüyör.

Ünlü aktörümüzün oyunculuk gücü bu konuda rol oynamış mıdır, bilmiyorum ama ben **Salih Güney**'e inandım. Günahını aldığım için kendisinden özür diliyorum.

BİR GÜNÜN HİKÂYESİ

Yalçın
PEKŞEN

BOŞUNA ÖZÜR DİLEMİŞİM!

Altı bizde, üstü Amerika'da olan "Yorgun Herkül" heykelinin by-küstüne bulaştık kurtulamyoruz. Önce minik bir özet: **Yorgun Herkül**'ün peşinde canla başla koştu-ran sinema oyuncusu **Salih Güney**'i görünce, konuyla ilgili ilk yazımızda "Acaba Kültür Bakanlığı'ndan alca-

ğı paranın peşinde mi?" diye sormuştuk. Yakışıklı aktör, gazetemize kadar gelip açıklamalarda bulunduktan sonra "günahını almışız" diye özür dilemiş-tik. ("Yorgun Herkül, **Salih Güney**'i Yorddu"; 25 Aralık 1995)

Meğer özür dilememize gerek yokmuş. Antalya Müzesi'nden bir grup arkeolog (adları bende mevcut ama 657 sayılı yasaya bağlı devlet memurları oldukları için açıklayamıyorum) böyle söylüyorlar.

Gönderdikleri uzun açıklamanın can alıcı noktaları şunlar:

* **Özgen Acar** tarafından bulunan Herkül'ün, Antalya Müzesi'ndeki parçanın üst kısmı olduğu iddiasını ise bilimsel bir metotla kanıtlayan Prof. Dr. **Jale Inan**'dır. Sayın **Güney**'in "soluğu Türkiye'de alıp" Prof. **Inan**'ı ikna etmesi ve kalıbını dökürmesi ise bir senaryodan başka bir şey değildir.

* Şu anda olay yarığ önüne gel-

mek üzeredir. Bu nedenle **Güney**'in bastırıldığı üstteki fotoğrafların yayınlamaması gerektirir. Bu konuda **Özgen Acar**, Antik Dekor Dergisi'nin son sayısında uyarıda bulunmuştur.

* Amacının ticari olmadığını söyleyen Sayın **Güney**, filmi gerçekleştirecek parasal kaynaklardan söz ederken nedense 5 adet devlet kaynağını belirtmektedir. (Benim notum: **Salih Güney** bana yaptığı açıklamada Kültür Bakanlığı'ndan para istemediğini belirttiikten sonra paraları nereden beklediğini şu sözlerle açıklamıştı: "Kültür Bakanlığı, Türkiye Tanıtım Fonu, İçişleri, Dışişleri, iş adamları olabilir.")

* "Arkeolojide terör" diye bildiri yayınlayan Sayın **Güney**, filmin ismini "Night Diggers-Gece Çakalları" koyacakmış. Bir gün Antalya Müzesi'ne gelsin de kendisine Cündüz Çakallarının yaptıkları terörü anlatsın.

* Bizce siz, **Güney**'in günahını almadınız. Bu nedenle özür dilememize gerek yoktu. Sayın **Güney**'e Herkül'ün üstü ile değil, kendi alanı olan Yeşilçam'ın altyapısı ile uğraşmasını öneririz.

İşin uzmanları işte böyle söylüyor. Ben şimdiki ne yapayım; özürümü geri mi alayım?

1996/ 31 OCAK

Salih Güney ve Herakles

★★★

Geçtiğimiz hafta Türk Sinemasının ünlü jönerlerinden **Salih Güney** Antalya'daydı. **Güney** kafayı "Herakles" in kafasına takmış. **Güney** tarihi eser kaçakçılar tarafından seneler önce Amerika'ya kaçırılan ve şu anda Boston Müzesi'nde sergilenen Herakles'in gövdesini Türkiye'ye getireceğim diye yırtnıp duruyor. İzmir'de, İstanbul'da imzalar topluyor. Bugünlerde de Amerika'da yürüyüşler düzenliyor. Helal olsun. Sanatçı ruhu ile sanatın ayrı bir dalına hizmet ediyor. Antalya Müzesi'nde gövdesinden o sağlığını sergilediğimiz "Herakles" in gövdesine bakarsınız **Salih Güney** Amerika'dan getirmeyi becerir. Büyükeremizin yapamadığını başarır. Kimse **Salih Güney**'i yaptıklarından dolayı küçümsemesin. Zaten ne kaybediyorsak "Adam sendecilik" ten kaybetmiyoruz mu?

Menderes

Salih Güney, kültür mirasına sahip çıktı

AKTÖR **Salih Güney**, 5 aydır sürdürdüğü Herakles kampanyası için ABD'ye gitmeye karar verdi. Yarısı Antalya, diğer yarısı yıllar önce kaçırıldığı Boston Müzesi'nde olan Herakles heykeli birleştirilmeyi hedefleyen **Güney**, ABD'deki Türk dernekleri ile çeşitli gösteriler düzenleyecek. Kampanyada bugüne kadar 30 bin imza toplayan **Salih Güney** "Bu eserin yarısı Shelby White adlı bir koleksiyoncuya 100 bin dolara satılmış. Heykelin kaçırılan bölümü bu kişi tarafından Boston Müzesi'nde sergileniyor. Ayakları da Antalya Müzesi'nde. Amacım, yarısı ülkemizde, diğer yarısı dünyanın öbür ucunda olan bu tarihi eseri birleştirip ülkemize yeniden kazandırmaktır" diye konuştu.

'GECE ÇAKALLARI'NA HAZIRLANIYOR...

Şu günlerde, tarihi eser kaçakçılığı konu alan ve "Gece Çakalları Ekspresi"ne karşı "Gece Çakalları" adlı bir filmi çekeceğini söyleyen **Salih Güney**, "Ülkemizden alınan tarihi eserleri konu alan bu filmi yöneteceğim. Avusturyalı bir kadın oynayacak. Kültür Bakanlığı yardım ediyor. Bodrum ve çevresinde çeşitçe çekim yapıyor."

Salih Güney, Kültür Bakanı gibi çalışıyor

1981 yılında Perge Antik Kent kazılarında başı yurt dışına kaçırılan, ve gövdesi Antalya Müzesinde bulunan Herkül heykeli 1991 yılında New York'daki Metropolitan Müzesi'nde gazeteci Özgen Acar tarafından bulundu.

M Amerikalılar Perge'den kaçırılan ve şu an Boston Müzesi'nde bulunan Herkül başına, Antalya'daki gövdesinin beton bir kopyasını çıkarmışlar. Böylece heykeli sahte bir şekilde tamamlamışlar. Türk yetkilileri 1984'de çalınan Herkül Heykeli'nin başını 100 bin dolara satın alan Shelby White'dan geri istemişler. Fakat bu gerçekleşmemiş.

M Bir dönem sinemanın yakışıklı önlülerinden Salih Güney, Kültür Bakanlığı'nin yapamadığını bir dedektif gibi çalışıyor.

Boston Müzesi'ndeki Herkül Heykeli.

Herkül Heykeli'nin imitasyon gövdesi.

HEYKELİ ALMALIYIZ

Herkül heykelinin alt yarısını poz veren Salih Güney, ABD'de Boston Müzesi'nde bulunan üst yarısı almak için mahkeme açtıklarını ve yetkili mercilerden yardım beklediğini söylüyor.

Arkeolojide teröre son

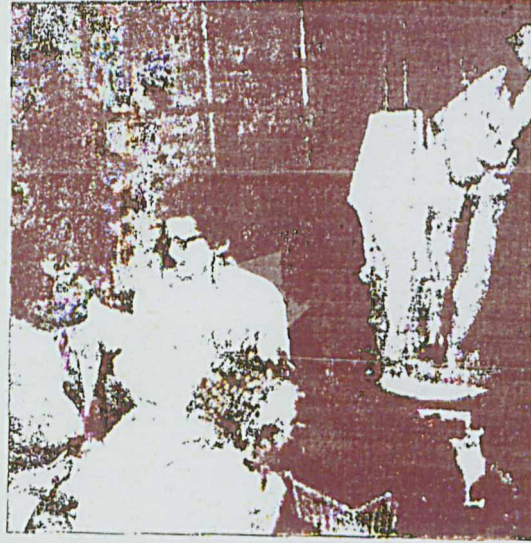
● Türk sinemasının estü önlülerinden Salih Güney, "Arkeolojide Teröre Son" adı altında bir kampanyaya başladı. Sanatçı, son yıllarda ülkemizde artan tarihi eser kaçakçılığı karşısında yetkililerin ilgisiz ve duyarsız kaldığını belirtiyor. Güney'e göre, bu kaçakçılığı önlemek biraz da Türk vatandaşlarına düşüyor ve herkesi yardıma çağırıyor.

● Salih Güney, 1981 yılında Perge antik kazılarında başı yurt dışına kaçırılan Heracles heykelinin başını Türkiye'ye iade edilmesini mücadele ediyor. Shelby White'in 1984 yılında 100 bin dolara satın aldığı ve kendi mülyetinde bulunan Heracles Heykeli'nin iadesi için daha önce İzmir Fuarı'nda kampanyaya başlatan Güney, 25 bin imza topladığı Antalya ve Ankara'dan sonra İstanbul'da da mücadelesini sürdürmeye

Arkeolojik Teröre Son'da 20 bin imza

İZMİR 64. Uluslararası Fuarında sinema sanatçısı Salih Güney, Perge'deki Herkülün başını yeryüzüne çıkaran Prof. Dr. Jale İnan'ın açılan ve 10 binimiza toplanan "Arkeolojide Teröre Son" kampanyası Antalya'dan sonra, şimdi Ankara yolcusu. Antalya'da Vali Saim Çulcu ve Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı tarafından açılan kampanya ise müzede sürüyor. Ankara'da Kültür Bakanlığı Devlet Tiyatrosu Şinasi Sahnesi'nde de müzeye kampanyası açılacağı söylenen Salih Güney, "Kültür Bakanı Köksal Topta'nın imzısıyla aynı çabamız Ankara'da devam edecek. Şimdilik İzmir dahil, 20 bin imzaya ulaştık. Kampanyamız Ulu Önder Atatürk'ün ölüm günü olan 10 Kasım'da biterek" dedi. Toplanan imzaları alıp Prof. Dr. İnan ile beraber ABD Büyükelçiliği'ne götürecekleri söylenen Güney, "Bir önceki imzayı taşıyan kitapçığı bir güle eşliğinde ABD Kültür Atölyesine vereceğim" diye konuştu.

Almanya'da...

Salih Güney'den Herakles heykeli için 25 bin imza

Ünlü sinema sanatçısı Salih Güney'in, Türkiye'den 1981 yılında Prof. Dr. Jale İnan'ın yaptığı Perge kazısı sırasında kaçırılan ve halen Shelby White'in mülyetinde bulunan Boston Müzesi'nde bulunan "Herakles heykeli"nin üst kısmının iadesi için İzmir Fuarı'nda başlatılan kampanyanın Ankara ayağı tamamlandı. İzmir Antalya ve Ankara'da sürdürülen kampanya kapsamında bugüne kadar yaklaşık 25 bin imza toplandığı bildirildi. Güney, Roma İmparatoru'nun, Helen sanatına karşı bir prestij eseri olarak yaptırdığı ve alt kısmı Antalya Müzesi'nde bulunan eserin Türkiye'ye iadesi için 1 ay önce Şinasi Sahnesi'nde açtığı imza kampanyasının Ankara ayağını Gazeteciler Cemiyeti'nde düzenlediği bir basın toplantısı ile tamamlarken, Cemiyet Başkanı Nazmi Bilgin, toplumun tüm katmanlarını bu cabaya destek vermeye çağırıyor. Kampanyanın Kültür Bakanı Fikri Sağlar'ın katılımıyla 10 Aralık'ta da İstanbul'da açılacağını ve yıl sonuna kadar toplanacak yaklaşık 50 bin imzayı, ABD Kültür Elçisi'ne vereceklerini belirten Güney, "Amacımız, eser geri alınmasa bile, tarihi ve kültürel varlıkların Türkiye'den kaçırılmasını engellemek için bir kamuoyu yaratmak ve insanları konuya daha hassasiyetle yaklaşmalarını sağlamak" dedi. Güney bu arada, tüm dünyanın dikkatini Türkiye'den kaçırılan tarihi ve kültürel esere çekmek amacıyla, Mayıs ayında, Bodrum, Efes, Didim, İstanbul ve New York'ta yaklaşık 500-600 bin dolar maliyetle çekeceği "Night Diggers-Gece Kazıları" adlı bir film için ünlü yıldız Claudia Cardinale'ye teklif götüreceğini açıkladı.

Herkül mahkemelik

ANKARA - Kültür Bakanlığı, 1981 yılında Perge'de yapılan kazılar sırasında çalınan ve halen Boston Müzesi'nde sergilenen Herkül (Herakles) heykelinin üst kısmını almak için dava açıyor. Türkiye'den kaçırılan eser New Yorklu koleksiyonerler Shelby White-Leon Levy'nin oldu. Gelen ihbarlar üzerine Kültür Bakanlığı, Antalya Müzesi'ndeki alt parçanın alıcı kopyasını Boston'a gönderdi ve iki parçanın bir bütün olduğu ortaya çıktı. ABD'li karı koca iki parçanın birleştirilmesini, 5 yıl süre, 5 yıl bide sevgi senin" şartıyla kabul etti. Bunu kabul etmeyen Kültür Bakanlığı, mahkemeye gitmeye hazırlanıyor.

Herakles'in peşinde

SALİH Güney, yurt dışına kaçırılan Herakles Heykeli'nin üst bölümünü Türkiye'ye iade edilmesini mücadele ediyor. Shelby White'in 1984 yılında 100 bin dolara satın aldığı ve kendi mülyetinde bulunan Heracles Heykeli'nin iadesi için daha önce İzmir Fuarı'nda kampanyaya başlatan Güney, 25 bin imza topladığı Antalya ve Ankara'dan sonra İstanbul'da da mücadelesini sürdürmeye

KÜLTÜR VARLIKLARI YERİNDE GÜZELDİR...

CULTURAL CREATIONS ARE ALWAYS MORE BEAUTIFUL AT THEIR BIRTH PLACES...

1981 yılında Perge kazılarında üst parçalanarak çalınmış ve halen Boston (U.S.A.) Müzesi'nde sergilenmektedir. Uluslararası anlaşma gereğince 12 yıl içinde işpa edilen sanat veya antik eser o ülkeye iade edilmelidir?..

ARKEOLOJİDE TERÖRE SON! STOP CRIME IN ARCHAEOLOGY.

Yayınlanmaması öngörülen resimlerden Salih Güney'in yaptığı Herkül afiti.

ettigi takdirde ABD Büyükelçininin, adım gibi bildiğim, şu yanıtı vereceğini söyledim:

"Türk kamuoyunun üzerinde hassasiyetle durduğu Türkiye'nin tarihsel ve kültürel mirasının korunması sorununa, imza koyduğumuz UNESCO sözleşmesi çerçevesinde saygı duyuyoruz. O kadar saygı duyuyoruz ki Türkiye'nin Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğüne Anadolu'dan kaçırılarak ABD'ye girecek eserlerin geri verilmesi konusunda ikili anlaşma imzalanması için 1992 yılında resmen öneride bulunduk. Hatta, zamanın ABD Başkanı George Bush bir heyeti bu amaçla Ankara'ya kadar gönderdi. Bugüne değin bir yanıt alamadık. Kaldı ki "Yorgun Herkül" heykeli ABD hükümetinin değil, özel kişi ve kurumların tasarrufu altındadır. Bu sorunuzu, tıpkı Karun Hazinesi'nde olduğu gibi, bizimle değil, Amerikan yasalari çerçevesinde, bu özel kişi ve kurumlarla kendiniz çözümlerin."

Sayın Güney'in Türkiye'nin tarihsel mirasının geri getirilmesini sağlama amacıyla yaptığı bu kamuoyu yaratma girişimlerinin ardında herhangi bir ticari amaç yoksa, kendisini gerekten yarıktan alkışlıyoruz. Ancak, sorun imza toplama aşamasını çoktan geçmişti. Bence, artık yapılacak tek iş var. Kamuoyu aldatmadan, oyalamadan, açık grevine gitmeden, imza toplamadan, New York'taki avukatlarınıza güvenip Karun Hazinesi'nde başarıyla bulunan yasal yola başvurmanızdır. Bu işlerin meraklısı yeni Kültür Bakanı Fikri Sağlar'ı galiba böylesine ciddi bir görev bekliyor.

Salih Güney'den TV için belgesel

TÜRK Sineması'nın 31 yıllık aktörü 49 yaşındaki Salih Güney, 151. filmi için kamera ar-

Arkeolojide teröre son...

■ İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzfaş ve ünlü sinema sanatçısı Salih Güney'in girişimleriyle 64. İzmir Fuarı etkinlikleri çerçevesinde "Arkeolojide teröre son" kampanyası başlatıldı. Tarihi eserlerimizi geri getirmek ve yurtdışına kaçırılmasına mani olmak için başlatılan kampanyaya, ilk imzayı ünlü Arkeolog Prof. Dr. Jale Inan koydu.

■ Kampanya çerçevesinde Antalya'dan ABD'ye kaçırılan ünlü Herkül Heykeli'nin başını almaya çalışacaklarını anlatan sinema sanatçısı Salih Güney, bu konuda birleşmesi gerektiğini söyledi. Prof. Inan da, "Tarihi değerlerimizi çalanlara karşı sessiz kalmadığımızı göstermemiz gerekiyor" diye konuştu.

■ SAYFA 12'DE

Salih Güney Herkül'ün peşinde...

Sanatçı Salih Güney, Herkül Heykeli'nin Türkiye'ye iadesi için Fuar'da stant açtı, bu konuda kendisine destek vereceklere Heykeli'nden hediye edecek.

■ Antalya'dan çalınarak yurt dışına kaçırılan Herkül Heykeli'nin Türkiye'ye iadesi için bir kampanyaya başlatan sinema sanatçısı Salih Güney İzmir Fuarı'nda stand açacak, imza toplayacak.

Nihal DURAN

son

Kaçırılan Herkül Heykeli için 10 bininci imza

İzmir 64. Enternasyonal Fuarı kapsamında sinema sanatçısı Salih Güney tarafından başlatılan "Arkeolojide teröre son" kampanyasının 10 bininci imzasına Büyükşehir Belediye Başkanı Burhan Özfatura attı. Perge kazılarında gün ışığına çıkarılan Herkül heykelinin baş kısmının New York Metropolitan Müzesinde bulunduğu belirten Salih Güney, "Heykelin Anadolu uygarlığına ait olduğunu ispat ettik. Ancak geri getiremiyoruz. Bu heykel gibi birçok tarihi eserimiz yurtdışına kaçırıldı. Amacımız arkeolojide yaşanan teröre son vermektir" dedi. Belediye Başkanı Burhan Özfatura ise, uluslararası hukuk kurallarının işlemediğini belirterek kampanyanın ülke genelinde yayılmasında yardıma hazır olduklarını belirtti. (Fotoğraf: hha-İZMİR)

Herkül için film çekecek... GAZETE EGE'nin stand korucu olan Salih Güney, Antalya'dan ABD'ye kaçırılan Herkül Heykeli'nin başını geri alabilmek için "Çalınan Güneş" isimli bir film çekeceklerini bildirdi. Güney, bu kampanyaya herkesin destek olmasını da istedi.

Güney, çalınan Herkül'ü anlattı

GAZETE EGE'nin Fuar Standı'nın konuğu olan Salih Güney, yurtdışına kaçırılan tarihi değerlerimizin geri getirilmesi için yürütülen çalışmaların önemini anlattı. Hayranlarının soru yağmuru tutulan sanatçı, aktif olarak görev aldığı Antalya'dan ABD'nin Boston kentine kaçırılan Herkül Heykeli'nin başı için yürütülen kampanya hakkında bilgi verdi. Güney, bir imza kampanyası başlatıldığını belirterek, Fuar süresince İzmir'de 7 bin imza topladıklarını açıkladı ve destek istedi. Salih Güney, ören yerleri ile turistik merkezlerin çöpten kurtulması için girişimde bulduklarını bildirdi. Güney bir soruyu yanıtlarken şimdiye kadar 150 filmde rol aldığını kaydetti. Sinema sanatçısının mutlaka eğitilmiş olması gerektiğini vurgulayan Güney, Sener Sen ile Levent Kirca'nın esprilerine güldüğünü ifade etti.

■ Nizamettin BEDİR

Güney, Herakles heykelinin peşinde

● Türk Sineması'nın emektar aktörlerinden Salih Güney, selendirmesi İngilizce yapılacak "Çalınan Güneş" isimli sinema filmi çevecek. Güney, "Amacım; Amerikalı banker Leon Levy'nin, Metropolitan Müzesi'ndeki koleksiyonunda bulunan Herakles'in gövdesinin Türkiye'ye getirilmesidir" dedi.

● Kültür Bakanlığı'na desteklenen filmi Avustralyalı bir ekip tarafından çekileceğini belirten Güney, "Senaryosunu yazdığım filmde, İsa'dan sonra 2nci Yüzyıl'a ait Herakles heykelinin Türkiye'den kaçırılışı konu ediliyor" diye konuştu.

✓ Türk sineması'nın ünlü aktörlerinden Salih Güney Antalya müzesinde sergilenen Herkül heykelinin ABD'nin Boston kentinde sergilenen baş kısmının iadesi için başlattığı imza kampanyasını sürdürüyor. Anadolu'nun bir kültür hazinesi olduğunu vurgulayan Salih Güney, "Kültür varlıklarını Yerde Güzeldir" adıyla başlattığı kampanya bugüne dek 10 bin imza topladığı bildirdi Salih Güney, yönetmenliğini üstlendiği "Herkül" filminin çekimlerine de yakında başlayacaklarını söyledi.

YASAR UZ

Kaçırılan tarihi eserlerimiz için Avusturya ortaklı film çekilecek

Bilim ve sanat çevreleri ilk kez bir ortak projede buluşarak tarihi eserlerimize sahip çıkmanın sevincini İzmirliyle yaşattı...

IZFAS, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Salih Güney Türkiye'den kaçırılan eserlerin kazanılması amacıyla "Arkeolojide teröre son" kampanyası başlattılar.

İzmir Fuarı'nın uluslararası niteliği nedeniyle imza kampanyası IZFAŞ Sanat Galerisi'nde törenle başlatıldı.

Kampanyanın ilk imzasını 1981 yılında yapılan Perge kazıları sırasında bir bölümü yurt dışına kaçırılan Herkül heykelini ortaya çıkaran, 80 yaşındaki Prof. Jale İnan attı.

IZFAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Bo-

yacıoğlu ve Yönetim Kurulu Başkan Vekili İrfan Erol'un da katıldığı imza töreninde konuşan tanınmış eski film aktörü Salih Güney, "İlk hedefimiz ait bölümü Antalya Müzesi'nde, üst bölümü de Boston'da Müzesi'nde olan Herkül heykelini geri almak. Heykeli alana kadar mücadele edeceğiz. Tarihi eserlerin yurtdışına kaçırılmasını içeren belgeye bir film hazırlıyor. Avusturya ortak yapımı olacak film İngilizce çevrilecek. Amacımız derdimizi Avrupalılara kendi dillerinde anlatmak" dedi.

(EMİNE KANTARCI)

Güney ve İnan birlikte

Film aktörü Salih Güney ve Prof. Jale İnan, tarihi eserlerimiz için ortak mücadele verecek.

Kültür varlıkları

1981 yılında Perge kazılarında Prof. Jale İnan tarafından ortaya çıkarılan Herkül heykeli'nin sadece alt kısmı bulunabilmişti. Yapılan araştırmalar sonucu, Özgen Acar heykelin üst kısmının New York Metropolitan Müzesi'nde olduğunu tespit etti. Uluslararası anlaşma gereğince on iki yıl içinde ispat edilen sanat veya antik eser o ülkeye iade edilmeliydi. Türk Hükümeti de bu süreyi geçirmeden gerekli işlemleri başlattı. Ancak Kültür Bakanlığı'nda yaşanan değişimler işlemlerin hızını yavaşlattığı için sürekli bireysel girişimlerle sonuca ulaşmaya çalışıldı. Salih Güney heykelin geri alınabilmesi için "Kültür Varlıkları Yerinde Güzeldir" imza kampanyasıyla bu girişimin başlamasına önyak oldu. Şu ana kadar on binin üzerinde imza toplandı. Antalya'da başlatılan imza kampanyası şimdi Dokuz Eylül ve Ege Üniversiteleri'nde devam ediyor, Ankara'da da başlatılacak. Toplanan imzalar kasım ayı ortalarında Amerikan Kültür Ateşliği'ne sunulacak.

Aslında Amerikan Hükümeti heykelin iadesi konusunda olumsuz değil. Çünkü heykelin alt kısmı dökülerek Amerika'ya yollanmış ve onlarda üst kısmı döküp karşılaştırarak, tamamen oturduğunu görmüşler. Asıl problem heykeli 1984'te yüz bin dolara satın alan Shelby Write'dan kaynaklanıyor. Write heykelin Türkiye'ye Anadolu'ya gelmeden önceki

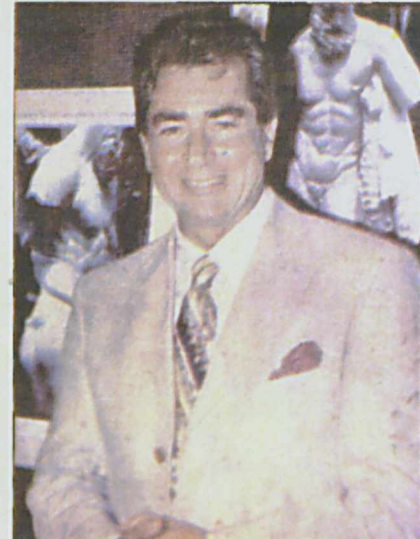
"Herkül"ün geri alınabilmesi için imza kampanyası devam ediyor

döneme ait olduğunu söyleyerek iade etmek istemiyor. Ancak Salih Güney heykelin geri alınması konusundaki uğraşlarını devam ettireceğini belirterek, Amerikan hükümetine karşı yaklaşımlarını da "Türk ulusu olarak, bu zamana kadar bu değerlere sahip çıkmadığınız için özür diliyoruz. Ancak artık bilinçlendik ve toplanan imzalar da bunun bir kanıtı" olarak özetliyor.

'Kültür varlıkları yerinde güzeldir'

Sinema sanatçısı Salih Güney tarafından başlatılan, "Kültür Varlıkları Yerinde Güzeldir" kampanyasına Prof. Dr. Arkeolog Jale İnan'ın, katkıları ve 10 bin imzayla İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Burhan Özfatura tarafından Antalya'ya yollandı

- Sanatçı Salih Güney tarafından Antalya Müzesinde bu konuda verilen kokteyle katılanlar arasında, Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı, Antalya Valisi Saim Çotur, Garnizon Komutanı Yekta Numanoğlu, Başsavcı Veli Çiftçi, Emniyet Müdürü Mete Altan, birçok bürokrat, sanatçı ve bilimadama katıldı
- Kokteyl'de bir konuşma yapan Salih Güney, "Kültür Varlıkları Yerinde Güzeldir" kampanyasına karşı duyarlı insanları tebrik ederek, Türkiye'yi seven herkesin çalışmalarına katkıda bulunabilmenin için bu kampanyayı başlatık" dedi. Güney, Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne, heyecanlı konuşması sırasında teşekkür edemediğinden dolayı özür dileyerek, Yeni İleri Gazetesi aracılığı

Herkül Türkiye'nin

Salih Güney, Amerika'ya kaçırılan Herkül heykelini geri almak için yılmayacaklarını söyledi.

Salih Güney'in Herkül savaşı

■ 1981 yılında Perge Antik kent kazıları sırasında başı yurt dışına kaçırılan ve gövdesi Antalya Müzesi'nde bulunan Herkül'e ait heykelin geri getirilmesini için sinema sanatçısı Salih Güney tarafından kampanya başlatıldı. Antalya Müzesi'nde çok sayıda bürokratin katıldığı kampanyada, Herkül heykelinin Türkiye'ye ait olduğunu ispatlayan resimler sergilendi.

■ Boston Müzesi'nde sergilenen Herkül heykeli M.S. 2'ci yüzyılın ikinci yarısında Romalılar tarafından yapıldı. Gücün simgesi olarak kabul edilen ve Baş Tanrı Zeus'un oğlu olarak bilinen bu heykelle duruş şekillerine göre "Yorgun Adam" gibi bir çok isimde veriliyor. Güney, "Bu heykelin Türkiye'ye iadesi için elimizden geleni yapacağız" diyor. ■ **TÜLİN ÖZKAYA**

Kampanyaya destek büyük

Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı ve İl Kültür Müdürü Musa Sevirici büyük destek verdi.

Salih Güney, Herkül'ün çalınan üst yarısının geri getirilmesi için film çekecek

Eski jön tarih peşinde

UZUN yıllar Amerika'da yaşaduktan sonra Türkiye'ye dönen sinema sanatçısı Salih Güney, bir süre önce yerleştiği Antalya'da, çalınan tarihi eserlerin izini sürmekte şu sıralar...

O şimdi, list yarışı çalınan ve yıllar

sonra New York'taki Metropolitan Müzesi'nde bulunan, S. 170-182 yıllarından kalma Herkül heykelinin iki yarısının in altı olduğu yerde itiraya getirilmesi için çaba sarayanlardan biri... Jüzeleci yazar Özgen Acar'ın büyük bir sabır, dayanıklılık ve lezzetli ruhıyla peşine düşüp ortaya çıkardığı şeylerden biri Herkül'ün parçalanıp alınması.

ÇALINAN GÜNES

Salih Güney de lahrıp edilen, satışa çıkarılan, yok edilen tarihe karşı sorumluluk adına, için bir kayıtsız tutuyor. Bir senaryo yazmış: "Çalınan Güneş". Hem yazarak, hem de yöneterek filmi çekmek için kolları sıvamış. Hikaye, o kadar basit değil; bilimle uğraşan insanların, arkeologların,

kümi müze müdürlerini, çok az da yetkili ve ilgililerin özverilerini içinde saklıyor, her türlü vahşi yöntemi, gizli ve karanlı ilişkileri, öldürme korkusunu ve nihayet cinayeti işliyor. "Gerçek olaylara dayanan bir serüven filmi olacak" diyor Güney. İngilizce ve sesli olarak

çekilecek film den elde edilecek getirin tamamı ise açık hava müzelerinin temizliği ve düzenlenmesi için harcama olacak.

PAMFİLYA AŞKI

Doğrusu biz, konservatuarın tiyatro bölümü mezunu, Yeşilçam'ın jönü, uzun yıllar turizmle uğraşan bir işadarı olarak, Salih Güney'i Antalya'da, özellikle arkeolojik kazılar peşinde, müze müdürleri, arkeologlar, bilimle

ilgili insanlarla görüşmeler içinde bulunca biraz şaşırduk. Yerel televizyonlara yapıldığı programları bu konuya ayırdığından, antik tiyatroların kapatılmasına, tapınakların üzerinde yükselen binalara, aralara asılan parçalarına, tel örgülere veyahutun ettiklerinden, tarih arasındaki

Fotoğraflar: Kınay DALGAMURAN

Yeşilçam'ın eski jönü Salih Güney, şimdi Antalya'da Herkül'ün çalınan yarısının geri getirilmesi için çaba harcıyor.

çarpıştığı dilidont çekmeye çalışmasından habersiz haberdar mıydı? Oralarda ne arıyor?

"Ben Antalya'ya 2000 yıl evvel gelmiştim zaten. Şimdi dolaştığım yerlerde hep daha önce dolaşmışım gibi geliyor. Pamfilya bölgesi beni hayatım boyunca etkiledi". Güney, cevaplamaya bu girişimle başlıyor ve sonra Amerika'ya uzanıyor.

Orada seyahat ajansları işletirken

çok yer gezip gezdiriyor ve her gittiği yerde Türkiye'den kaçırılmış eserlere rastlamak onu iyice dolduruyor. Şimdi, Türkiye'de bulunmasını en önemli nedenlerinden birinin de bu konuda hissettirdiği sorumluluk olduğunu söylüyor. Çünkü hala "yüze 200 milyon dolar değerinde" tarihi eser çalınıyor".

Başta da söylediğimiz gibi, Güney'in

senaryolaştırıp filme çekeceği hikaye basit değil.

Yakutun depolar, patlayıcı madde yerleştirilen kazı alanları, tehdit edilen arkeologlar, yazlık ev ya da turistik tesis alanı için yok edilen tümölüler habirlenirse; ve Paul Getty müzesindeki eserlerin yüzde 70'i, British Museum'daki eserlerin yüzde 30'u ve Louvre'daki eserlerin yüzde 20'sinin Anadolu'dan olduğu düşünürse bu hiç

de bulunmaz gelmiyorsa insana Özgen Acar'ın "Türkiye'den kaçırılan ve antik dünyanın Superman'i sayılan bir Herkül heykelinin baş ve göğsünü tamamına on yıl sonra New York'tan göğsünde buldum" salırları da hikayenin boyutlarını açacak gösteriyor.

HERKÜL NÜZÜ

Güney'in "Ann çukarı gerçek olaylardan alınmış" senaryosunda da bir cinayet var; Herkül heykelinin çalınması tam cinayet değil, cinayet kadını, heykel bir yatağa atılma beklaması için içinde kaçırılmadan önce öldürülür. Film, cinayetin ve heykelin peşinden Amerika'ya kadar uzanan kahramanların birgün Metropolitan Müzesi'nde Herkül'ün izleri besleyici koruyucularıyla da sonlanır.

Film bitecek ejet ama, hikaye gerçek hayatta bitmiyor. Antalya Müzesi'nin girişinde belden aşağıya sergilenen "sonsuz iyiliksever, doğanın afetlerine karşı yıkılmaz savaşa ve savunuma yeteneğine sahip, denetleyemediği güçle başı beladan eksik olmayan" Herkül'ün, list yarısına kavuşması için çabalar sürüyor. Müzede bu harzin görüntüsünü etrafında, çeşitli yazılar, çağrılar... Mitolojiye göre hayali acılar içinde geçen bu efsane kahramanın, yüzyıllar sonra bile hala aralarla kıvrıldığından dem vurularak, "dayanıklılık" bekleniyor.

YORGUN HEYKEL

Özgen Acar da ABD'deki müzede "Yorgun Herkül" adıyla sergilenen heykelin aslında yorgun olduğunu düşünüyor, onu bulunduğu ilanı ettiği yazısında arkeolojik, doğal ve sosyal zenginliği de yansıtmak için filmi için Kültür Bakanlığı'ndan sözler almış. "Yurt dışındaki ses getireceğine inanıyorum" diyor.

Biz de umuyoruz ki, film çekilmeden senaryosunun sonunda "Mutlu son" a doğru bir değişiklik yapılabilsin.

Enel ARMUTÇU

Kültür Varlıkları Yerinde Güzeldir...

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALARC0301111